

BOEM SLAG: PAUKE SLAG: BEZETTE STAD

Wat kunnen wij voor jou doen?
letterenhuis@antwerpen.be
bibliotheek@hasselt.be

De slimste onderzoeker

Laat je leerlingen kennismaken met sleutelfiguren en begrippen omtrent *Bezette Stad*. Aan de hand van de collectie in de klas 'Bezette Stad' onderzoeken je leerlingen het leven van Paul van Ostajen en hoe zijn dichtbundel *Bezette Stad* tot stand kwam. Ze oefenen hun lees- en zoekstrategieën en leren kritisch omgaan met bronnen. De gekozen zoekstrategie en vergaarde kennis wordt afgetoetst in een quiz.

Doelstellingen uit de eindtermen

- Context 7: de socioculturele samenleving: 6 en 7;
- ASO 3e graad Nederlands: Poëzie en literatuur: 23, 25, 26, 27 en 28;
- Competentiedomein 1 'onderzoekskompetenties en kritisch denken': ET 1.3, ET 1.4, ET 1.5 .
- ASO 3e graad Geschiedenis vaardigheden i.v.m. methodologische onderbouwing: 14, 15, 16, 17 en 21

Benodigdheden

- pc met internettoegang en beamer of smartboard
- per leerling/groepje leerlingen een pc/tablet met internet toegang
- bijlagen:
 - opdrachtenbladen voor de leerlingen
 - quizblad leerlingen
 - quiz + antwoorden voor de leerkrachten.

Verloop opdracht

Les 1

Intro door leerkracht	10'	Introductiefilmpje Boem Paukeslag
Onderzoek	40'	Leerlingen voeren onderzoek naar Paul van Ostajen en <i>Bezette stad</i>

Les 2

Quiz	15'	Quiz via Mentimeter of quizkaart (zie bijlage)
Nabespreking	20'	Bespreek met de leerlingen de resultaten van de quiz en het verloop van hun onderzoek

1. Intro

Toon het introfilmpje Boem Paukeslag (<https://www.youtube.com/watch?v=CBqfxtvjbkI>) en stel achteraf enkele vragen over de inhoud.

Mogelijke vragen: Kennen de leerlingen het gedicht? Door wie is dit geschreven? Waarover gaat het gedicht?

De leerkracht licht toe dat er een quiz wordt georganiseerd over Paul van Ostaijen en *Bezette Stad*. De leerlingen voeren tijdens deze les hun eigen onderzoek op basis van de collectie van het Letterenhuis. Tijdens het uitvoeren van deze opdracht leren ze omgaan met bronnen: bronnen selecteren, analyseren en vermelden.

2. Onderzoek

De leerlingen voeren zelf een onderzoek aan de hand van de online collectie 'Bezette Stad' op de website van het Letterenhuis (<https://www.letterenhuis.be/nl/collectie-in-de-klas->).

- Zijn je leerlingen al vertrouwd met zelfstandig onderzoek? Laat ze dan aan de slag gaan met bijlage 1.
- Hebben je leerlingen wat meer richtlijnen nodig? Laat ze dan aan de slag gaan met bijlage 2.

3. Quiz

De leerlingen nemen in duo deel aan de quiz. Zie bijlage 3 en 4 voor de bijhorende antwoorden. De leerlingen krijgen steeds 30 seconden om de 5 antwoorden op te schrijven. Je kan gebruik maken van het quiz format bij Mentimeter. (<https://www.mentimeter.com/features/quiz-presentations>) of de quizkaart in bijlage.

Het doel van de quiz is om de leerlingen kennis te laten maken met de sleutelfiguren en begrippen uit *Bezette Stad*. Het is ook een startpunt om over hun onderzoeksmethoden te reflecteren.

4. Nabespreking

Overloop de antwoorden op de quiz (Mentimeter doet dit meteen per vraag tijdens de quiz).

- Vonden de leerlingen de quiz moeilijk? Hadden ze veel antwoorden juist?
- In deze quiz zijn er verschillende juiste antwoorden mogelijk. Hoe komt het dat niet iedereen dezelfde antwoorden gaf?

Doordat leerlingen hun eigen onderzoek voerden op basis van hun eigen onderzoeksvragen, zullen ze andere bronnen onderzocht hebben. Hierdoor kunnen ze verschillende antwoorden geven, die toch allemaal juist zijn.

De leerkracht brengt het verhaal van *Bezette Stad* en Paul van Ostaijen samen aan de hand van de antwoorden van de leerlingen. Je kan hiervoor de online versie van de reizende expo gebruiken (www.letterenhuis.be/scholen of <https://bibliotheek.hasselt.be/BezetteStadx5>).

Reflecteer over de onderzoeksmethoden van de leerlingen.

- Hoe zijn ze te werk gegaan? Zijn ze vertrokken vanuit de vragen of niet?
- Hebben alle leerlingen dezelfde vragen onderzocht?
- Hebben ze een lijst van hun bronnen bijgehouden?
- Hebben ze een selectie in de bronnen gemaakt?
- Zijn er bronnen die ze niet hebben onderzocht? Waarom niet?
- Waarom is het belangrijk om een selectie te maken?
- Hoe hebben ze die selectie gemaakt? Hoe besloten ze welke bron ze gingen bestuderen en welke niet?
- Wat zouden ze de volgende keer anders doen?

Tijdens een reflectiegesprek met je leerlingen ga je in op hun onderzoeksstrategieën. Alle bronnen in de collectie hebben iets te maken van Paul van Ostaijen of *Bezette Stad*, maar om vlot te zoeken en informatie te vergaren moeten de leerlingen leren om bronnen in functie van een vraag te selecteren en te beoordelen. De vraag die ze zich steeds moeten stellen: is deze bron nuttig voor de vraag die ik wil beantwoorden?

Als de leerlingen geen selectie maken, verdrinken ze in de hoeveelheid materiaal. Hoe specifieker je vraag is, hoe beter je materiaal kan selecteren. Een vraag als ‘Wie was Paul van Ostaijen’ levert een grotere selectie bronnen op dan ‘Waarom wordt *Bezette Stad* van Paul van Ostaijen als een avant-garde kunstwerk bestempeld?’

BIBLIOTHEEK
HASSELT
LIMBURG

LETTEREN
HUIS

BOEM SLAG: PAUKE BEZETTE STAD

Bijlage 1: opdrachtenblad voor leerlingen

Tijdens de volgende les speel je de 'Bezette Stad-quiz'. Bedenk zelf drie mogelijke onderzoeksvragen als voorbereiding op de quiz.

O

.....

O

.....

O

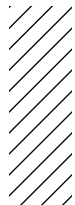
.....

Ga nu op zoek naar de nodige bronnen om een antwoord te formuleren op deze vragen. Noteer per vraag welke bronnen je hebt gebruikt en waarom. Bronnen vermelden doe je op deze manier: *familienaam auteur, voornaam auteur; titel, jaartal.*

Gebruikte bronnen	informatie uit de bronnen
vraag 1: - - -	
vraag 2:	
vraag 3:	

BOEM SLAG: PAUKE BEZETTE STAD

Bijlage 2: opdrachtenblad voor leerlingen

Ga naar de website: <https://www.letterenhuis.be/nl/collectie-in-de-klas-> en lees de inrotekst bij de collectie. Kies drie vragen uit de onderstaande lijst en ga in de bronnen op zoek naar de antwoorden hierop.

- Wie was Paul van Ostaijen?
- Wie was Oscar Jespers?
- Waarover gaat *Bezette Stad*?
- Hoe kwam *Bezette Stad* tot stand (van schrijfproces tot uitgave)?
- Waar verbleef Paul van Ostaijen na de oorlog en wat voor invloed had dit op zijn werk?
- Waarom is *Bezette Stad* een avant-garde werk?

Nadat je je vragen hebt gekozen, ga je op zoek naar de nodige bronnen.

> Maak een eerste selectie van bronnen die interessant zijn voor het beantwoorden van je vraag.

Lees de infotekst bij de bronnen om je keuze te maken.

> Onderzoek de bron:

- Lees eerst de info bij de bron;
- Bekijk en lees de bron zelf.

> Noteer per vraag welke bronnen je hebt gebruikt en waarom. Bronnen vermelden doe je op deze manier: *familienaam auteur*; *voornaam auteur*; *titel*, jaartal.

Gebruikte bronnen	informatie uit de bronnen
vraag 1: - - -	
vraag 2:	
vraag 3:	

BOEM PAUKE SLAG: BEZETTE STAD

Bijlage 3: quiz

Wat weet jij over *Bezette Stad* en Paul van Ostaijen? Deze quiz is gebaseerd op de 'open deur' ronde van de Slimste Mens. Bij iedere vraag noteer je vier antwoorden, zoals in dit voorbeeld.

Wat weet je over TikTok?

- App
- Korte filmpjes
- Dansjes
- Sociale media

- **Zot Polleke, dandy, Leopold, Polte lief. Het zijn allemaal benamingen voor dezelfde man. Wie was Paul van Ostaijen eigenlijk?**

-
-
-
-

- **Paul van Ostaijen werkte voor *Bezette Stad* samen met Oscar Jespers. Wat weet jij over Oscar Jespers?**

-
-
-
-

- **WO I, de beurscrash in NY, invoering van algemeen enkelvoudig stemrecht, de roaring twenties, de oktoberrevolutie. Het begin van de twintigste eeuw zag veel veranderingen, maar wat deed Paul van Ostaijen tussen 1914 en 1928?**

-
-
-
-

- **Boem Paukeslag, Holle Haven, Verlaten Forten, Zeppelin. Allemaal gedichten uit *Bezette Stad*. Waarover gaat deze dichtbundel?**

-
-
-
-

- **Cobra, leger, kubisme, verkenners. Allemaal hebben ze te maken met eenzelfde term. Wat is de avant-garde?**

-
-
-
-

BOEM SLAG: PAUKE BEZETTE STAD

Bijlage 4: Quizvragen met antwoorden

Deze quiz is gebaseerd op de 'open deur ronde' van de Slimste Mens. Per vraag moeten de leerlingen vier antwoorden geven, zoals in dit voorbeeld.

Wat weet je over Tiktok?

- App
- Korte filmpjes
- Dansjes
- Sociale media

De antwoorden hieronder zijn mogelijke antwoorden. Er zijn nog vele andere juiste antwoorden. Wellicht zullen de leerlingen soms andere antwoorden geven, die ook juist zijn. In de reflectie van de quiz kan je hier dieper op in gaan.

- **Zot Polleke, dandy, Leopold, Polte lief. Het zijn allemaal benamingen voor dezelfde man. Wie was Paul van Ostaijen eigenlijk?**
 - Dichter
 - Antwerpen
 - Vlaams activist
 - Berlijn
- **Paul van Ostaijen werkte voor *Bezette Stad* samen met Oscar Jespers. Wat weet jij over Oscar Jespers?**
 - Beeldhouwer
 - Vormgever van de bundel
 - Vriend van Paul van Ostaijen
 - Antwerpen
- **WO I, de beurscrash in NY, invoering van algemeen enkelvoudig stemrecht, de roaring twenties, de oktoberrevolutie. Het begin van de twintigste eeuw zag veel veranderingen, maar wat deed Paul van Ostaijen tussen 1914 en 1928?**
 - Werkt voor de stad Antwerpen
 - Vlucht naar Berlijn met Emma Clement
 - Schrijft *Bezette Stad*
 - Sterft in 1928
- **Boem Paukeslag, Holle Haven, Verlaten Forten, Zeppelin. Allemaal gedichten uit *Bezette Stad*. Waarover gaat deze dichtbundel?**
 - Antwerpen
 - Eerste Wereldoorlog
 - Uitgaansleven
 - Maatschappijkritiek op de burgerij en de kerk
- **Cobra, leger, kubisme, verkenners. Allemaal hebben ze te maken met eenzelfde term. Wat is de avant-garde?**
 - Vernieuwing in de kunst
 - Ontstaat in stedelijke centra (Berlijn, Parijs)
 - Dada
 - Jonge kunstenaars